

Päihteet liikenneturvallisudessa

Yhteyspäällikkö Elias Ruutti, 26.2.2026

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Ajo-oikeus ei ole perusoikeus

- Ajokortin saadakseen ja säilyttääkseen kuljettajan on täytettävä ajoterveysvaatimukset.
  - Ajokortin haltijan on pystyttävä myös tarvittaessa osoittamaan terveysvaatimusten täyttyminen.
- TLL 17 §:
  - ”Ajoneuvoa ei saa ajaa se, jolta sairauden, vian, vamman, väsymyksen tai päihtymyksen vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä puuttuu siihen tarvittavat edellytykset.”

Ajoterveys, ajokunto ja työkyky

- Ajoterveydessä on kyse ajokyvystä.
  - Ajokunto on hetkellinen tila, johon vaikuttavat esimerkiksi väsymys, päihteet ja tunteet.
  - Ajoterveyteen taas vaikuttavat sairaudet sekä niiden hoitamattomuus tai saavutettu hoitotasapaino.
- Työikäiselle ajo-oikeus voi olla perusedellytys työn tekemiselle.
  - Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että ajoterveysvaatimuksista voitaisiin tinkiä.

Malta mielesi -tunnetyöpaja

- Pilotoinnin kokemukset olivat positiivisia.
  - Toimintamallia pidettiin pysäyttävänä, tarpeellisena, ajatuksia herättävänä ja helposti toteutettavana.
- Yhteistyössä Toimintakeskus Polku, Hoitokoti Tuhkimo, VAK ry:n Mikkeli-yhteisö ja Keusoten Nuorten Kipinä.

Liikenneturvallisuuskulttuuri

- Turvallisuuskulttuuri organisaatioiden ydintoiminnassa voi olla vahvaakin, mutta liikenneturvallisuutta ei aina ole huomioitu.
- Minkälaisia liikenneturvallisuutta edistäviä rakenteita ja käytäntöjä työpaikalta löytyy?
  - Huomioidaanko niissä ajokykyyän vaikuttavat asiat?
- Jos erilaiset sairaudet, väsymys, päihteet ja muut työkykyyn vaikuttavat asiat on huomioitu työkyvyn osalta, voisiko ne ulottaa koskemaan myös ajokykyyä?

TYKS Ajopolin huomioita

- TYKS Ajopolin työkäisillä (17–65) korostuviin sairauksiin kuuluvat päihdesairaudet, keskushermostoon vaikuttavien aineiden käyttö ja riippuvuussairaudet.
  - Lähes kaikilla lähetepotilailla mukana.
- Riskitekijöihin kuuluvat:
  - Tupakointi ja muut nikotiinituotteet
  - Alkoholin tai huumeiden käyttö
  - Energiajuomat ja kofeiinituotteet

ESRA3: Olet viimeisen 30 päivän aikana...

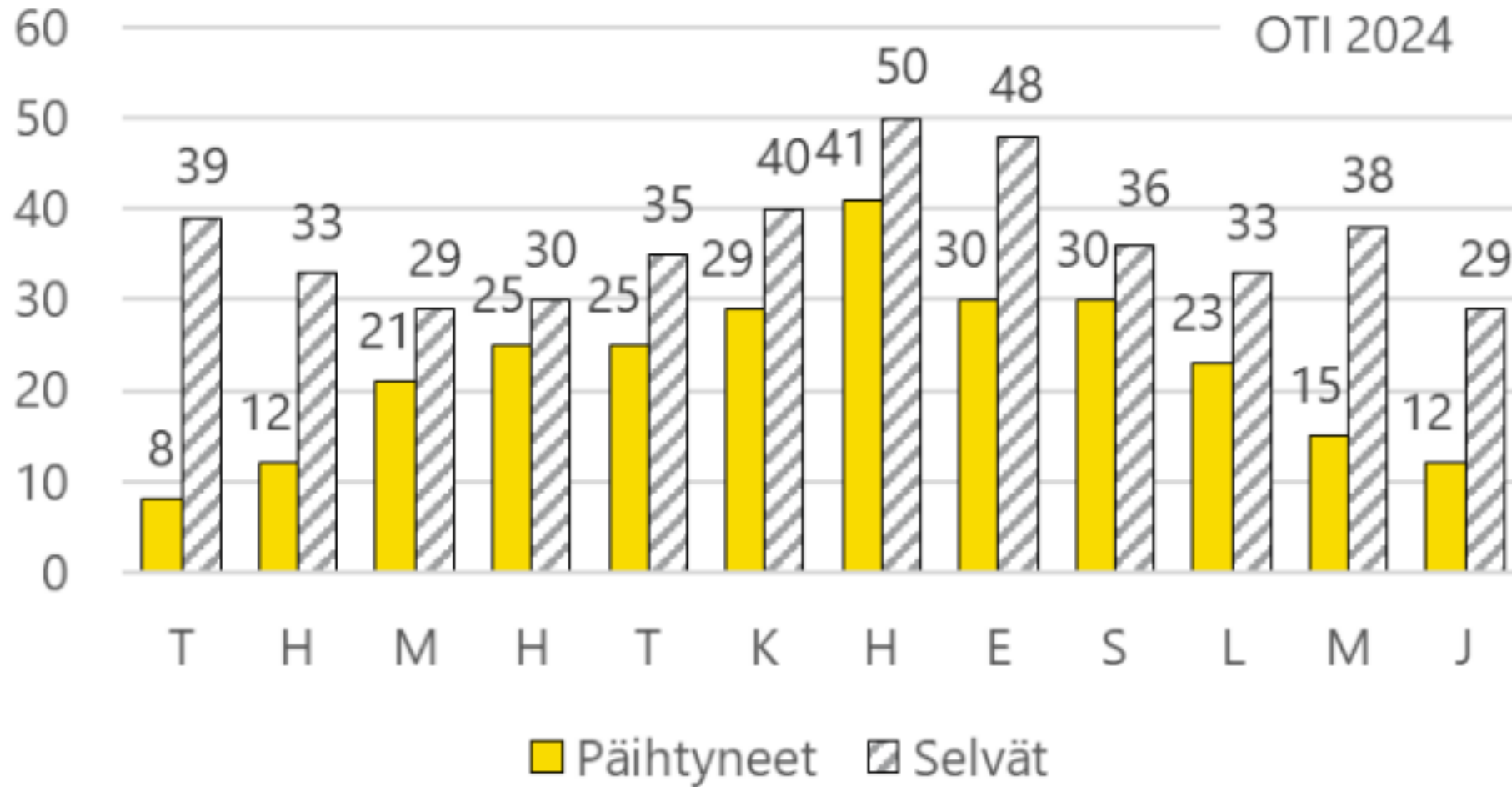
ESRA3: Olet viimeisen 30 päivän aikana...

ESRA3: Olet viimeisen 30 päivän aikana...

Onnettomuuksien määrät kuukausittain

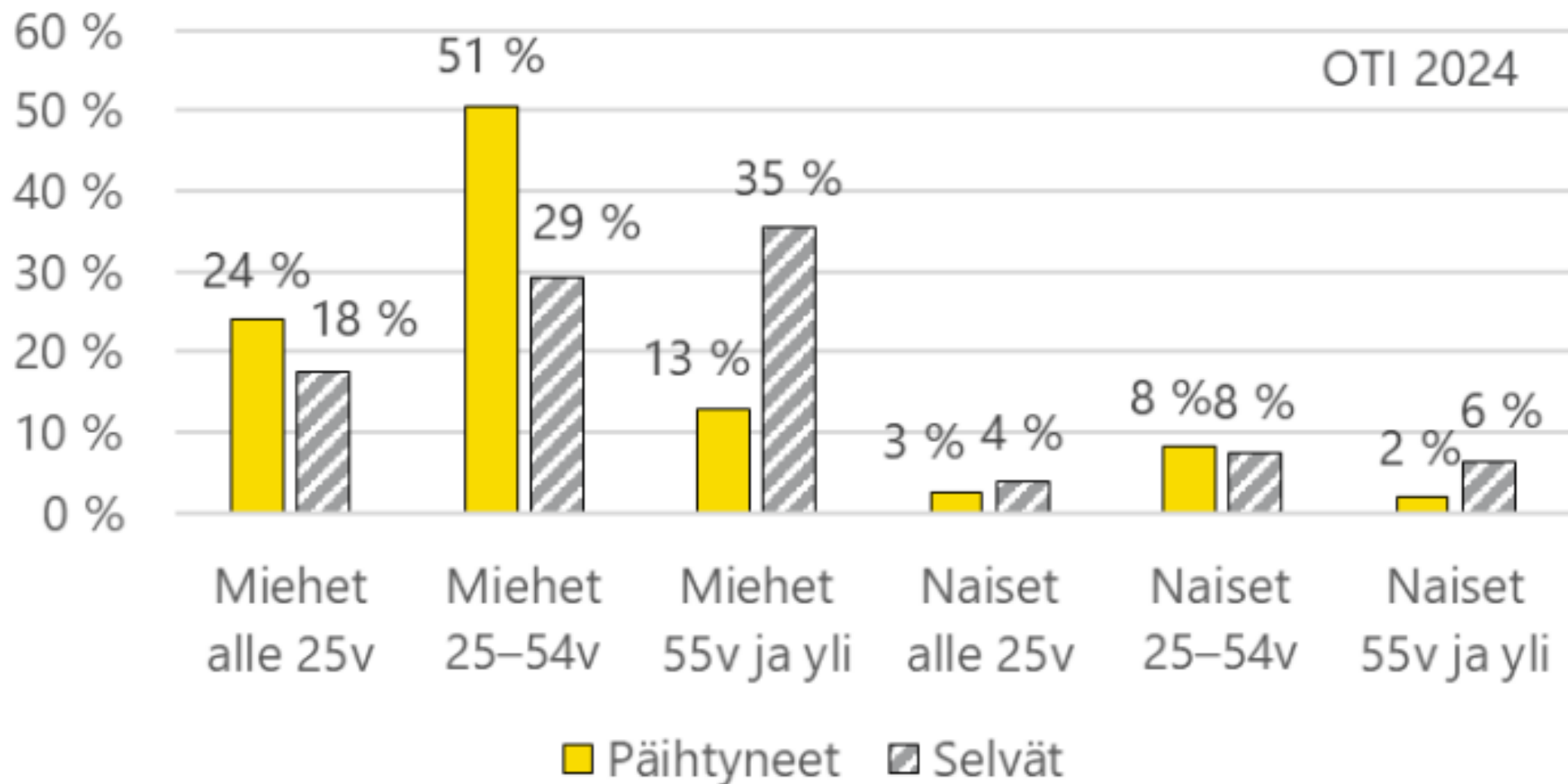
Aiheuttajakuljettajien vertailua (2018–2022)

Vertailtavat pääaiheuttajien ominaisuudet	Päihtyneet, lkm	Päihtyneet, %	Selvät, lkm	Selvät, %
Henkilö- tai pakettiauto	222	82 %	335	76 %
Moottoripyörä	32	12 %	57	13 %
Muu moottoriajoneuvo	17	6 %	48	11 %
Anastettu moottoriajoneuvo	17	6 %	2	1 %
Henkilöautojen keski-ikä (v)	16,7		13,9	
Henkilöautoissa onnettomuuteen vaikuttaneita teknisiä vikoja	11	7 %	8	4 %
Henkilöautoista katsastamattomia	25	12 %	24	8 %
Henkilöautossa matkustajia	62	29 %	89	29 %
Turvallaitetta käyttäneet kuljettajat, kaikki ajoneuvot	101	40 %	276	68 %
Turvavyötä käyttäneet kuljettajat, henkilöautot	71	35 %	194	67 %
Turvavyötä käyttäneet matkustajat, henkilöautot	44	43 %	104	74 %

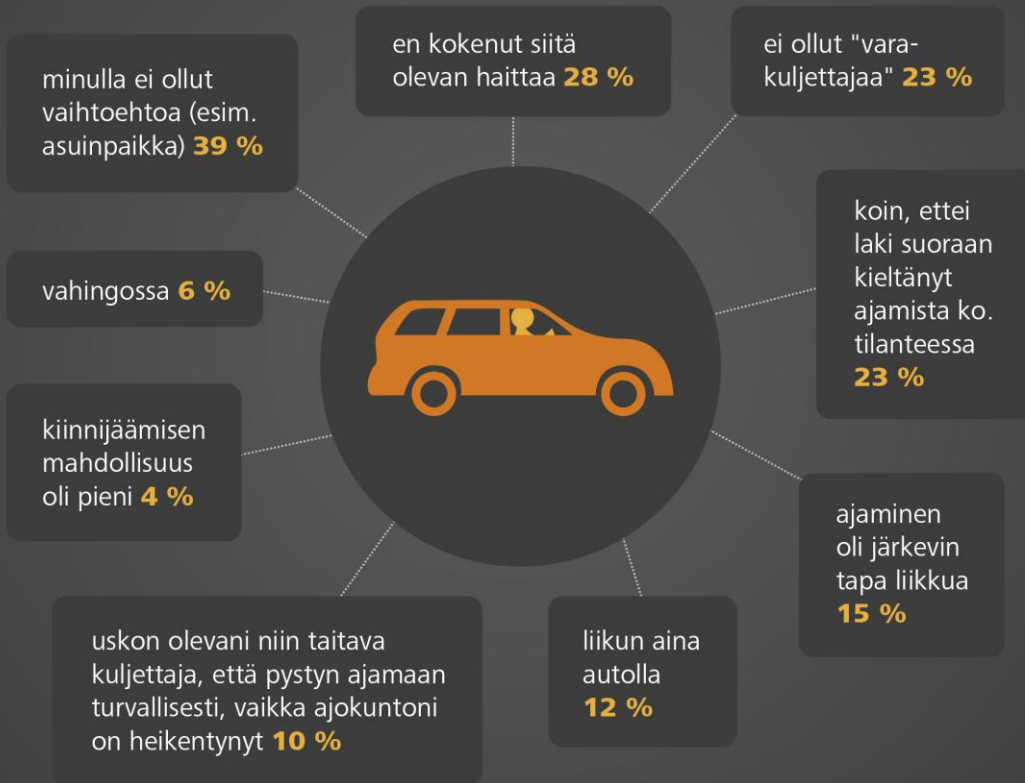
Päihderiippuvuuden merkkejä (2018–2022)

Riippuvuutta kuvaavat mittarit	Päihtyneet kuljettajat, hlöä*	Osuus päihtyneistä kuljettajista, %
Alkoholia väh. 2,5 promillea (ei tiedossa n=2)	19	7 %
Vähintään kahta eri päihdettä	84	31 %
Vähintään 2 rattijuopumusta tai törkeää rattijuopumusta (ei tiedossa n=16)	47	18 %
Alkoholiongelmia viime aikoina (ei tiedossa n=35)	113	48 %
Tutkijalautakunnan lääkärijäsenen taustatietojen perusteella toteama päihderiippuvuus (ei tiedossa n=4)	100	37 %
Kuljettajat, joilla toteutuu yksi tai useampi yllä olevista vaihtoehdoista eli mahdolliset päihderiippuvaiset yhteensä	180	66 %
Muut päihtyneet kuljettajat	91	34 %
Päihtyneet kuljettajat yhteensä	271	100 %

Pääaiheuttajien ikä- ja sukupuolijakauma

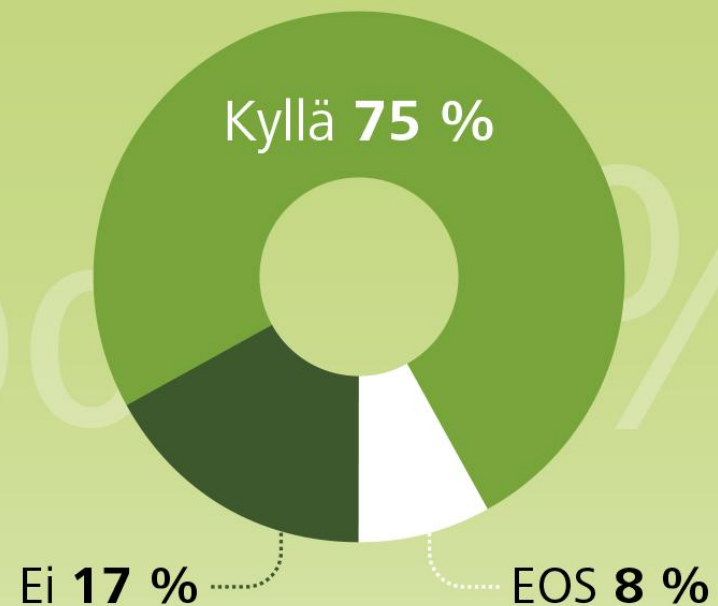
Syyt, miksi ajanut autoa heikentyneessä kunnossa

Lähde: Liikenneturva ja Kantar TNS Oy 2021, N=253
(kaikki heikentyneessä ajokunnossa viim. 12 kk:n aikana ajaneet)

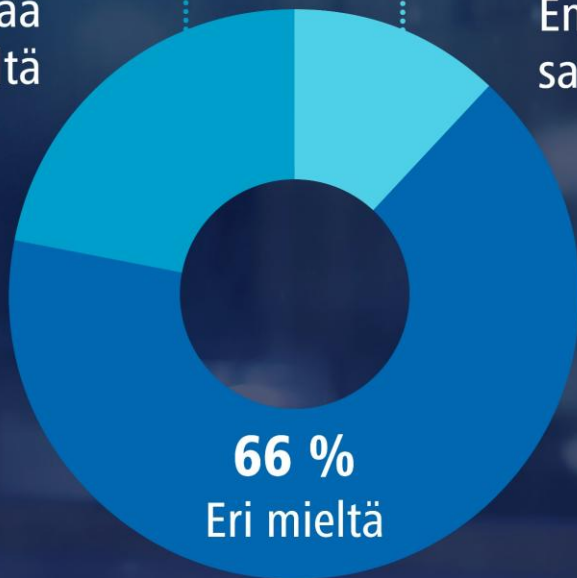
Polkupyöräilyssä tulisi olla promilleraja

Lähde: Liikenneturva ja Kantar Public 2023. N=1073.

Olen ollut huolissani päihtyneenä liikenteessä liikkuvasta läheisestääni

22 %
Samaa mieltä

12 %
En osaa sanoa

66 %
Eri mieltä

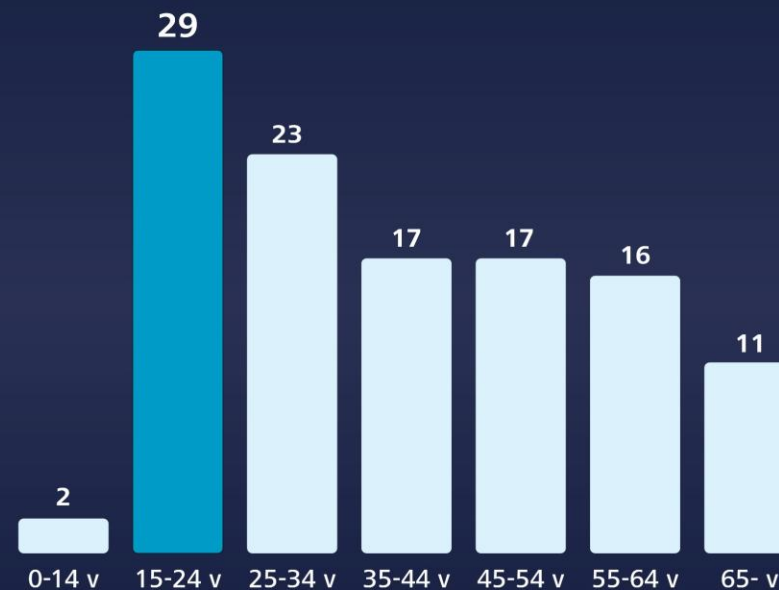

Välitä, muista – ennakoi.
LIKENNETURVA

Lähde: Liikenneturva ja Verian 2024. N=1035

Rattijuopumusonnettomuuksissa menehtynyt on usein nuori.

Rattijuopumusonnettomuuksissa kuolleet 2022-2024

Välitä, muista – ennakoi.
LIKENNETURVA

Lähde: Tilastokeskus. Vuosi 2024 ennakkotietoja.

Vaikea tilanne, helppo ratkaisu

- Kampanja herättelee keskustelua siitä, että mitkään päihteet eivät kuulu liikenteeseen.
- Kampanjan kohderyhmänä on nuoret autoilijat ja erityisesti nuoret miehet, joiden riski kuolla ratissa on moninkertainen nuoriin naisiin verrattuna.
- Liikenneturvalla on myös valmis nuorten oppituntiaineisto ”Kannabiksen vaikutus ajokykyyn”.